

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců Mgr. Radovana Havelce a JUDr. Tomáše Rychlého, Ph.D. v právní věci žalobkyně: **nezletilá N. T. N. Q.**, zast. zákonnou zástupkyní – matkou D. T. T., zast. Mgr. Markem Sedlákem, advokátem se sídlem Příkop 834/8, Brno, proti žalovanému: **Ministerstvo zahraničních věcí**, sídlem Loretánské nám. 5, Praha 1, o přezkoumání rozhodnutí ministra zahraničních věcí ze dne 24. 11. 2017, č. j. 119688/2017-OPL, o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem – pobočky v Liberci ze dne 16. 7. 2018, č. j. 59 A 122/2017 - 66, o návrhu žalovaného na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti,

t a k t o :

Kasační stížnosti **se p ř i z n á v á** odkladný účinek.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Včas podanou kasační stížností brojí žalovaný (dále též „*stěžovatel*“) proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem – pobočky v Liberci ze dne 16. 7. 2018 uvedenému v záhlaví. Tímto rozsudkem krajský soud zrušil rozhodnutí ministra zahraničních věcí ze dne 24. 11. 2017, č. j. 119688/2017-OPL a usnesení Velvyslanectví České republiky v Hanoji ze dne 27. 9. 2017, č. j. 2926/2017-HANOI-III.

[2] Přípisem doručeným k Nejvyššímu správnímu soudu dne 13. 8. 2018 požádal stěžovatel o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti. V ní zejména uvedl, že pokud by ještě před rozhodnutím o kasační stížnosti měl správní úřad upustit od osobního podání žádosti o pobytový titul, vedlo by to k nerovnému zacházení s žadateli. V případě, že by se Nejvyšší správní soud neztotožnil s právním názorem krajského soudu, došlo by následně k situaci, kdy by již probíhala řada správních řízení ve věcech povolení k pobytu postupem, kterým vůbec proběhnout neměla, a tento stav by již nebylo možné dodatečně zvrátit. Žalobkyně by naopak musela toliko vyčkat na rozhodnutí o kasační stížnosti. Stěžovatel je přesvědčen, že přiznání odkladného účinku je plně v souladu s veřejným zájmem na kontrolované migraci, jakož i na rovném přístupu k žadatelům o povolení k trvalému pobytu ve smyslu zákona o pobytu cizinců.

[3] Žalobkyně se k návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti nevyjádřila.

[4] Nejvyšší správní soud po zhodnocení věci dospěl k závěru, že podmínky pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti jsou naplněny.

[5] Kasační stížnost podle § 107 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), tedy obecně odkladný účinek nemá a tento účinek jí nepřiznává ani speciální zákon (srov. ustanovení § 171 a 172 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky). Nejvyšší správní soud však může odkladný účinek na návrh stěžovatele přiznat. Ustanovení § 73 odst. 2 až 5 s. ř. s. se přitom užije přiměřeně. Kasační stížnosti lze přiznat odkladný účinek tehdy, jestliže by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro navrhovatele nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a jestliže to nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem (viz usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 7. 2015, č. j. 10 Ads 99/2014 – 58).

[6] Nejvyšší správní soud již dříve vyložil, že soudy ve správním soudnictví poskytují primárně ochranu subjektivním veřejným právům a rovněž institut odkladného účinku je koncipován především jako dočasná procesní ochrana žalobce – účastníka správního řízení – před okamžitým výkonem pro něj nepříznivého správního rozhodnutí, jsou-li pro to splněny zákonem předepsané podmínky. Situace, kdy bude možno dovozovat vznik újmy na straně žalovaného správního orgánu v důsledku rozhodnutí krajského soudu, tak jsou nepochybně představitelné v poněkud omezenější míře, než jak tomu bude na straně žalobce. Postavením žalovaného správního orgánu, jemuž soudní řád správní přiznal legitimaci podat kasační stížnost, se vyjadřuje zájem na efektivitě působení objektivního práva a jednotě a zákonnosti rozhodování krajských soudů ve správním soudnictví. Z tohoto hlediska je nutné nahlížet i na návrh na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti, který podal správní orgán.

[7] Kasační stížnost je mimořádným opravným prostředkem, neboť směřuje proti pravomocnému rozhodnutí krajského soudu. Přiznání odkladného účinku vůči pravomocnému rozhodnutí je třeba připustit pouze tehdy, jestliže nezbytnost odkladného účinku převáží nad požadavkem právní jistoty a stability právních vztahů opírajících se o pravomocná rozhodnutí orgánů veřejné moci. Přiznáním odkladného účinku se prolamují právní účinky pravomocného rozhodnutí krajského soudu, na které je třeba hledět jako na zákonné a věcně správné, dokud není jako celek zákonným postupem zrušeno; tímto zákonným postupem ovšem není přiznání odkladného účinku, ale až případný meritorní výrok o kasační stížnosti. Pokud by správní orgány neměly být vázány pravomocným rozhodnutím krajských soudů, kterými se ruší jejich správní akty, musel by zákonodárce zcela změnit koncepci správního soudnictví. Přiznání odkladného účinku proto musí být vyhrazeno pro ojedinělé případy, které zákonodárce popsal slovy o „*nepoměrně větší újmě*“.

[8] Újma, která má hrozit stěžovateli, nesmí být vzhledem k jeho poměrům bagatelní, ale musí být naopak významná tak, aby v konkrétním případě nebylo výjimečně uplatněno pravidlo, že kasační stížnost nemá odkladný účinek. Zatímco žalobce bude

pokračování

zpravidla spojovat újmu se svými subjektivními právy, která může okamžitý výkon rozhodnutí krajského soudu skutečně závažně ohrozit, žalovaný správní orgán žádná subjektivní práva nemá. Tím spíše nemůže mít práva, jež by mohla být výkonem napadeného rozsudku či jeho jinými následky ohrožena. Jeho úkolem je v soudním řízení hájit zákonnost jím vydaného rozhodnutí. Samotná otázka zákonnosti rozhodnutí však není důvodem pro přiznání odkladného účinku.

[9] Na straně žalovaného správního orgánu bude újma významnou zejména tehdy, nebude-li již možno v podstatných ohledech odstranit v mezidobí způsobené následky či dopady napadeného rozhodnutí, které bylo později shledáno nezákonným a zrušeno. Významnou újmu taktéž bude, půjde-li sice při uplatnění rozhodnutí o následky vratné či napravitelné, avšak takového rázu, že způsobí žadateli vážné obtíže či významné poruchy v jeho fungování, činnosti apod. (viz usnesení Nejvyššího správního soudu z 21. 5. 2014, č. j. 6 Afs 73/2014 - 56).

[10] V usnesení ze dne 2. 5. 2013, č. j. 6 As 61/2013 – 20, zdejší soud vyslovil, že „*Nejvyšší správní soud přiznává zpravidla odkladný účinek kasační stížnosti žalovaného správního orgánu (§ 73 odst. 2 s. ř. s.) v případech, kdy krajský soud zruší správní rozhodnutí z důvodu chybného posouzení hmotně právní otázky a zaváže svým právním názorem správní orgán, aby v novém řízení rozhodl odlišně od rozhodnutí zrušeného. Pak by totiž pozdější vyhovění kasační stížnosti zákonitě vedlo k existenci dvou odlišných správních rozhodnutí v téže věci (§ 110 odst. 4 s. ř. s.). Naopak odkladný účinek na návrh žalovaného správního orgánu nepřiznává Nejvyšší správní soud zpravidla tehdy (§ 73 odst. 2 s. ř. s.), jestliže důvody zrušení správního rozhodnutí soudem jsou pouze procesního rázu a správnímu orgánu nic nebrání v tom, aby – po doplnění dokazování, umožnění účastníkovi vyjádřit se apod. – rozhodl ve věci stejně, jako to učinil ve zrušeném rozhodnutí. V takovém případě je totiž hrozba existence dvou odlišných rozhodnutí v téže věci mnohem méně pravděpodobná, byť ani zde ji nelze zcela vyloučit, jelikož po odstranění procesních vad může pochopitelně správní orgán zjištěný skutkový stav vyhodnotit odlišně.*“

[11] V nyní projednávané věci bylo rozhodnutí stěžovatele i rozhodnutí správního orgánu I. stupně zrušeno a správní orgány byly v dalším řízení zavázány názorem krajského soudu, že „*v případě žalobkyně měla být nemožnost registrovat se v objednávacím systému Visapoint k termínu osobního podání žádosti o povolení k trvalému pobytu lidsky důstojným způsobem v přiměřeném čase posouzena jako důvod, pro který nebylo na místě vyžadovat osobní podání žádosti.*“ Správní orgán I. stupně by tak byl na základě napadeného rozsudku krajského soudu povinen řízení o žádosti zahájit a v případě, že by zdejší soud rozsudek krajského soudu zrušil, ve věci by existovala dvě odlišná rozhodnutí správního orgánu.

[12] Naproti tomu nelze z řízení před správním orgánem i soudem, ani z jiných okolností, dovodit, že by přiznání odkladného účinku kasační stížnosti mohlo být nositelem rizika vzniku jakékoli újmy třetím osobám, případně závažného porušení veřejného zájmu. Jedinou osobou, které by teoreticky hrozil vznik újmy přiznáním odkladného účinku kasační stížnosti, je žalobkyně. Ta však musí toliko vyčkat rozhodnutí o kasační stížnosti, což nelze považovat za újmu ve smyslu § 73 odst. 2 s. ř. s.

[13] Z důvodů výše vyložených proto Nejvyšší správní soud podle § 107 odst. 1 ve spojení s § 73 odst. 2 s. ř. s. nepřiznal kasační stížnosti odkladný účinek. Tím Nejvyšší správní soud žádným způsobem nepředjímá své budoucí rozhodnutí o věci samé.

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3 s. ř. s.).

V Brně dne 6. září 2018

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu